

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek s a lap kezelését illető minden tárgyak a kiadó hivatalhoz (Első magyar egyesületi könyvnyomda, 3 korona-utca, 18 sz. a.) intézendők. Bérmentetlen levelek el nem fogadottnak.

Előfizetési ár: egész évre 20 frt., félévre 10 frt., negyedévre 5 frt. Feliratási díj: 6-hasábos petit-sor 3 kr., helyegdíj mindenbeiratgatásért 30 kr. A „nyilt-tér“-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

Rendkívüli előfizetés

„FÜGGETLEN LAPOK“

következő folyamára.

Február—martius 2 óra . . . 3 ft. 40 kr.
Február—aprilis 1/4 évre . . . 5 „ —
Február—június 5 óra . . . 8 „ 40 „
A „Függ. Lapok“ kiadó-hivatala.

EGYHÁZI ÜGYEK.

A szervezet vázlata.

II.

Az egybehívott katolikus status előtt feladatként áll a mai — és kiválólag nem felelve — a magyarországi új viszonyokhoz mérten részletezni a szervezet által megalapított egész organismust.

A püspöki kar által 1848-ban kimondottak csak az elvet foglalják magukban; miképpen legyenek ezek életbeléptetendők, azt háza a püspöki kar a jövőre.

Három külön testület állítatik fel az Enlékiratban, mely egymással összefüggésben s egymásból alakulva vezeti a püspöki megye egyházi és iskolai ügyeit. Az egyházközségek tanácsa.

Az egyházkerületi választmányok. A székesegyházi központi bizottmány. Minden plébánia a hívekkel egyetemben egy egyházközséget képez s annak tanácsosai kell bírnia, mely azon község egyházi és iskolai ügyeit kezeli, s mely a községi egyetemet ezen érdekeiben képviseli.

Itt következő kérdések megoldandók: Hány tagból álljon a községekben az egyházi tanács?

Mi módon választassék meg e tanács? Az egyház — tanácsoknak községekben természetesen vezetője a plébános, valamint a tanító köteles tagja, de a plébános mellett gondnok és tanácsstagok szükségesek, kik az egyházi s iskolai ügyek gondozását kezelik.

Egyházközségekben a tanács tagjainak száma a központi bizottmányok által volna megszabandó, de 5—6-nál kevesebb, 10—12-nél több nem volna ezélszerű.

Füddolog az ily tanácsok megalakításánál a szabad választást venni alapul mind a megalakítás, mind az időközbeni kipótjánál.

Meghatározandó továbbá, a gondnok és tanácsstagok mennyi időre választatnak meg?

Es itt mi ugy hisszük három év volna az idő, mire ezen egyházi tanácsok választásának kellene történni, és minden három év elteltével az egyháztanács személyzetének új választás alá kerülni.

Miután minden további választási funkciók az egyháztanácsok által történeendők, ezen első községi testületeknél a legtöbb alap volna elfogadandó, mert a hívek nagy tömegének részvétre s joggyakorlatra csak az egyházközségekben nyílik alkalom s ha itt a választó képesség nem szorítottatik meg, csak akkor éretik el, hogy az ügyek kezeléséből kizárva senki sem érezheti magát s ez adja meg a szervezetnek a legtöbb lehető alapot.

Egyházi főesperességben létező egyházközségek összessége képezi az egyházkerületet.

Ennek élén a papság részéről a főesperest áll.

Az egyház kerületnek természetes tagjai minden plébános és minden községből két világi választott tag, kiket a tanács az egyházkerületi gyülekezetre küld.

Ezen egyházkerületi testületnek azonban kell lenni végrehajtó tagjainak is, kik az egyes egyházak anyagi ügyeit és iskoláit ellenőrzik, kik kiküldetéseket teljesítenek, és az egyházkerületi gyülések bizottmányait végrehajtják.

Ez volna az egyházkerületi bizottmány.

Allna pedig ezen bizottmány a papság részéről a főesperest s valamennyi alesperestből, kikhez a világiak részéről egy főgondnok s ugyanannyi világi tagok választatnának, a mennyi egyházi alesperest van.

A világi főgondnok és bizottmányi tagok választása az egyes egyházközségi tanácsok jogába tartoznék, és minden egyházközség egy szavazattal járulna az egyházkerületi főgondnok s bizottmányi tagok megválasztásához.

Az egyházkerületi ülésekben, melyeknek idejét és helyét maga a kerület szabná meg, az elnöklet a főesperest és a világi főgondnok vezeté.

A székesegyházi központi nagy gyülést képeznék szinte valamennyi egyházközség küldöttei, kiknek azonban csak joguk, de nem egyersmind kötelezettségük volna megjelenni.

A székesegyházi bizottmányoknak tagjai azonban minden egyházkerületi főgondnok és főesperest, a helybeli káptalan volnának,

kik mellé a székesegyházi nagy gyülések hasonló számu, vagy kétszer annyi világi tagokat választanának.

Ezen székesegyházi gyülések választanák meg az állandó bizottmány tagjait, kikre a székesegyházi központi ügyek vezetése s felügyelete, szóval a végrehajtás bizatnék. Es e testületeknél van helye két categoriára figyelmeztetni:

A székesmegyében létező patronusok személyes jogosultsággal volnának felruházandók, a nélkül, hogy e jog átruházható volna.

A székesmegyében létező tanintézetek igazgatóik, és választott képviselőik által szinte befoglalandók volnának az egyházmegyei testületbe.

Ezeket részletezni, a tagok számát megállapítani, a választási módot megszabni feladata azon katolikus testületnek, mely most az erdélyi megyére nézve tanácskozással tartandja.

Ezen kérdések minél szabatosabb megoldására annyival több gond és figyelem fordítandó, mert a Királyhágon inneni rendezésnél kétségekn kívül azon alapok kiváló tekintetbe fognak vétetni, melyek az erdélyi kath. status egyetemének tanácskozással kerültek ki.

Mi természetesen csak az 1848-ki alapokon indulva, vázlatokban akartuk a felállítandó organismus részeit és egybefüggését mutatni, azt teljes részletezéssel bevégzetté tenni azon díszes testület feladata, mely azt kezébe vette.

POLITIKA, KÖZGAZD., PÉNZÜGY.

Pest, jan. 28.

Valahányszor mi a parlamentáris kormányzatról, mint európai institutió átültetéséről gondolkozunk, s annak a kapcsolati viszonyból folyó kényszerűségét elismerjük, mindannyiszor önkénytelenül érezzük kedélyünkben azon nyomást is, mely támad, midőn ősi intézményeinkkel kompatibilitás feltételeit mérlegeljük, s nehézségek láttára azon dilemma előtt állunk, melyiktől válnánk meg kevesebb kárral.

A parlamentarismus nálunk kényszerűség, a meyerendszer szívünkhöz nőtt, s ezer indokból el nem ejthető institutió.

De midőn e két intézmény összeegyeztetéséről gondolkozunk, gyakran támad bennünk a kétely, és kérjük magunkról: nem ment e 1848 rögtönzéseiben tovább,

hogyszem biztos eredménnyel kipótolni lehessen?

Egy alapmeggyőződés bennünk mely és világos:

Ha fejlődési egész történelmünk minden alkotásait vizsgáljuk, mindig azt találjuk, hogy minden a külföldről átvett eszme a dolgok azon rende által módosulást nyer, mely hazánkban sajátunk és uralkodó volt.

Sz. István első királyunk befogadta a kereszténységet, s vele a keresztény cultura annyi institutióit, de mindenik a dolgok magyar rende, azaz saját viszonyaink befolyása által módosulva áll elő. Bevettük a német feudális rendszert, de az nálunk egészen más alakot ölt.

Es épen e körülményben rejlik fennmaradásunk egész titka. Az átalakítás és nem pusztá átkölcöszzés e művében óvtuk meg a magyar typut.

A multak ily képeivel szemben méltán áll elő a kérdés: megerősödünk-e már annyira, hogy gond nélkül európaiakká válhatunk s megszünhetünk az intézmények rendezésében magyarok is lenni?

Ha nem, akkor tisztán áll előttünk a szükségesség, hogy nálunk a parlamentáris-musnak módosulni kell a meyerendszer által.

Ha a nemzet ösztönében rejő szellemet, melyet mi mindenkor és mindenben irányadónak ismerünk, mert hiszünk benne, ha ezt vizsgáljuk, nem tagadhatja senki, hogy a mint általános volt a miniszteri kormány behozatalának sürgetése, ugy a meyerendszer fenntartásához ragaszkodás sem volt soha csekélyebb.

Mindez azon utra vezeti az észlelő politikust, hogy erős parlamenti kormány mellett a megyék intézményét se ejtse el.

Azt azonban mindenki tudja, hogy megyéket csak ugy lehet fenntartani, ha azokat oly funkciókkal látjuk el, melyek elég nyomadékosak arra, hogy eleven részvételt tartsanak fenn, s ne legyenek merő illusiók.

Azon módokat kell tehát feltalálnunk, melyekkel a megyéket ismét oly helyzetbe tegyük, mely azokat a nemzeti élet nyomatékos factoraivá emelje, a nélkül azonban, hogy bennük az országos kormányzat vesztélyes versenyzőivé tegyük, hogy mennyire lehet megővjük az államot a káros antagonismus mindent megszübbasztó következtéseitől.

Bármit beszéljenek az újabb európai statustan apostolai, mi a parlamentáris rendszernek, a többség elvének ez időben annyi hiányait is láthattuk, hogy abból politikai dogmát csinálni nem vagyunk haj-

It s a zurvai kert... melyben felszólítja magukat, mert a et, s a fölkelők len fegyelmet és irják a lapok, hogy török vizeken az lők egyik főeze- azt felszólította, ig, mert ugymond, kelljen e „nagy szüktség fejteget-

Egy cseh lap Bu- pának előbb lesz kilátásba helye- mint hitte volna. tjes bizonyosság- má már a jövő hó-

es az ezel össze- ágazat lázas siet- zásán. Fegyverek en vannak meg- is végett a Duna- i begyakorlók és hogy rögtön el- másokat. A föld- minden oly rend- egész dolog gyor- gtorénhetik.

A.

kezleten, melyet ben tartottak, a miszterium ezen i miniszterium“ vetés feletti ta- na a kitett kéri- ni. A jobboldal t, mindamellét tenni. Végleges y van megbizva Holnap déliótt

erkesztő:

HÁLY.

Árva	Tartva
86.—	86.50
117.50	118.—
99.25	99.50
91.—	91.50
88.—	88.50
—	—
94.25	94.75
—	—
80.50	80.75
81.50	82.—
95.—	97.—
—	—
100.10	100.40
120.20	120.40
47.75	47.80
5.74—	5.74—
9.58	9.59—
1.78—	1.78 1/2
118.—	118.50

TÁRCZA.

A gyorsírás a 16. század végétől napjainkig.*

I.

A kereszténység és a germanok különbségei az új kor alapját alkották, melynek habár a 16. századtól számítatik is, mégis a 15. században találhatók első magvai. Alig sikerült az emberiségnek a szellemelő barbárismus korszakából kibontakozva, az önálló eszmehatalom boldogító fényét, habár csak gyengén is, megismerhetni, s az eddigi félszeg tudományosságot egy újabb, a régi fénykor klasszikusainak komoly tanulmányozása által, ezek miveltségi foka után törve, ezzel felesterelni; s

a tudományok felvirágzása az egyetemek alapi tása és az időkénti szabadalmak és a nyert népszabadság által egy jobbléte elővárásolni (mihez 1436 körül a könyvnyomdászat feltalálása is számítható; mert egyedül ez által sikerült a tudományok haladása és állapotáról, a mint ezek a régi korban virágoztak, sokszoros lenyomatás által mindenkit oktathatni), melylyel a 15. században, a felvilágosultság hajnalpírja felvirult; mely még egyes kasztok hajmeresztő zsarnokságával egy éiet-halál tusát viva, midőn 1517 a reformáció, nagy fontosságu következményeivel, állt be.

A vallás reformáció történetében szinte találkoznunk a gyorsírással, így az 1546-ban meghalt Luther beszédei gyorsírással után irattak, miről a „Colloquia oder Tischreden Dr. Martin Luther's-féle mű, (mely 1566 adatott át a sajtónak) előszavában ily szavak olvashatók: „und gehören zu diesen praecl. dep. script. rev. patr. Lu-

theri auch diese fragm. colloqu. oder serm. memorial, welche viele hochgelehrte gottselige Männer, so mit und neben Dr. Luther gelebt, seine Discipuli Convictores gewesen, Vitus Theodorus, Antonius Lauterbach, Wellerus, Rorarius, Mathesius und Andere „aus dem Munde“ des seiligen Mannes Gottes fleissig und treulich aufgezeichnet.“ — e feljegyzés valódiságát maga Luther is elismeri.

E férfiú kortársai és pártbívei közül Dr. Creutziger (v. Creutziger) szinte ismerte és gyakorolta e tudományt, kiről Myconius így szól: „es ist nicht erhört worden, dass ein Mann auf Erden so behend hatte schreiben können, als dieser Dr. Creutziger: und wenn er Luther in der Predig oder Lektionen nachschrieb und exzipierte, so vergass er kein Wort, dass sich alle Welt wundern musste.“

Dr. Löhner, e korszakot tárgyaló munkájában, ez előbbi állítást nemcsak bizonyítja, de hozzá teszi, hogy ez később Röhrer Györgyöt, ki személyes barátja volt, e tudományra oktatta s később ezzel együttösen írták mesterük tanításait. Ugyan e szerző említi midőn 1540-ben, Wormsban tartott gyülekezeten Eck és Melancthon a vallásról vitatkoztak, s Creutziger e beszédekét után írta, Granvella kancellár, ki e gyüléseken elnökölt, e tudomány általi elragadtatásában felkiáltott „die Lutheraner haben einen Schreiber, welcher weit gelehrter ist, als die unsrigen; er greift im Nach schreiben nicht nur jedes Wort auf, das Melancthon redet, sondern erinnert ihn nebenbei an das was von Eck's Einreden ellenfalls noch zu wiederlegen war.“

Már a legrégibb időkben állítják, hogy a gyorsírás alkalmaztatott volna, így mondják, hogy a Shottlingnál Norvégiában, ugy Svédországban — s a spanyolok corteseiben használták volna e tudományt.

A gyorsírással valódi ujja születése a 16. század diadala, mi a reformáció után történt. Sajnos, hogy a sötétség hatalmai később nem szüntek meg sokoldalú ostobító terveikkel hatni; de hála az égi

gondviselésnek, ki ezen évszázadnak életet adg, mert ezota az esztelenleg módosított érvényesítése többé tartósan nem sikerült!

E korszak első helyén

Az angolok említendők. Lefolyt a 16. század, míg ennek utolsó éveiben és a 17. század kezdetével a gyorsírással tudomány határozott szabályokra alapítva, módszerintézet tanítottatott és gyakoroltatott; mely igyekezet dícsősége az angolok népére száll; s így jogosan mondhatja ez ország önmagáról, hogy ő a gyorsírással „birthplace“ je. Ez országban, a Magna charta, 1215-ben kierőszkoltatása óta, a hol csak gyülések tartattak, a gyorsírás alkalmaztatását találjuk, s ez nem is csoda, mert e népnek az állam szervezés és a törvényhozásrai befolyása, ugy számtalan nyilvános tárgyalásai által a gyorsírás használatása elutasíthatlan szükséggé vált.

Plymouthi William Ratcliff volt az első, ki a gyorsírást határozott szabályokra vezeté vissza, mi a 16. század második felében történt. Ő módszerben a közönségesen használt betűtalakokat tartá meg; de ez immodorát maga ki nem adhatta, s halála után, mely 1588. következett be, majd egy század telt el, míg ez Londonban a nyilvánosságnak lett átadva, természetes, hogy ez által érteke nagyon csökken. A legközelebbi kísérlet Timothy Bright 1588. s ezután Bales Péter 1590. tévők. Az első, munkáját Erzsébet királynénak ajánlá ki is e tanulmányt kizárólagos szabadalommal ruházta fel. A szerző, „Cicero“ név használatáért eszedezett a trón számolyánál, amivel nyilván csak azt akarta feltüntetni, hogy tanulmányait a tironi jelekből meríté. Az utóbbi brachygrafiai munkája szinte a tironi jelekre emlékeztet. Mindketten különféle önkényileg választott jeleket használtak a szók jelölésére; mindkét rendszer az általános használatra nem volt alkalmas, már azért is, mert az emberi elmét annyi jellel terhelék, a hány szó a nyelvben használtatott.

Az angol gyorsírás alapját, a mint tudós ismert, John Willis püspök 1602. évben állítá fel. Ki egy rövidebb abec-et alkotott, s buvárlatai eredményét „Essay towards a Real Character and Philosophical Language“ czimű munkában nyilvánítá. S habár e mű egyszerűség, megkülönböztetés és ezélszerítés szempontjából sok óhajtani valót hagyott is maga után, kiegészítését már a 17. század első felében többen kísérleltek meg, s mint ilyen Willis Edmond és Shelton Tamás említendők. Ez utóbbi 1640-ben lépett egy ily munkával fel, s valóban érdeme, hogy 1660-ban rendszerének a latin nyelvre alkalmazása által, e tudományt új utat tört és más vidéken e tudomány szikráját elveté; eredeti rendszerét javítani igyekezvén 1650. tökéletesen átdolgozá. Különös, hogy egyik kiadója (1710.) e szerző első kiadását, az utóbbinál többre becsülte.

Ezen javítási kísérletek közül legsikerültebb volt az, melyet Rich Jeremiás „Semigraphy, or the World's Rarity“ („Világesoda“) név alatt adott ki. E munkával lényeges javítás eszközöltetett az eddigi gyorsírásban, s a gyakorlati ténen, ezzel kimutatott jártassága által, számtalan tekintélyes férfiú becsülést vívta ki magának, kik közül a híres bölcsész Locke, egy az ifjúság neveléséről szóló cikkében e tudományról dícsérőleg emlékezik és ennek szükségességéről szólva, ezt, mint a nevelés egyik kiegészítőjét, élénk szavakkal ajánlja.

E rendszer szerint bizonyos meghatározott szabályok szerint az alakok körül pont és más jelek által egész mondatok voltak irandók. Itt is az önkényű rövidítések, (arbitraries) tetőpontjunkt érték el, s ilyeneket mintegy 300-at számlált. Bridget Noah munkája a jobbak közé tartozik. Nyom nélkül veszte el: Witt H.; Dix Henry; Marrod; Folkingham William; Cartwright William; Metcalfe Theophilus; Farthing John; Dalgarno George és Everard Job munkái.

* Mutatvány Szepessy Xavér gyorsírással-tanára „a gyorsírással története és irodalma“ czimű, sajtó alatt levő, munkájából.

landók. Lajos Filep elbánása a francia parlamenttel, III. Napoleon leczkái a többség körül sok mindenre megtanithatták a gondolkodó politikust.

Szemből azonban az európai statustan e dogmaival, nekünk saját rendszerünk volt, melyben a statusgarantiák elméleti netovábbja a legbevégtettebb formát nyert.

Ez pedig abban áll egyszerűen, hogy nálunk

a törvényt közvetlenül a nemzet alkotta, — és a törvényt közvetlenül a nemzet hajtotta végre is.

A közvetlen törvényhozási és közvetlen végrehajtási jogban fekszik az állami élet minden garantája.

Az nem tesz a lényegre nézve különbséget, ha időnkint a fogalom a nemzet misége felől szorult vagy tágult, ezt változtatni, mint Angliában a reformbillt, módosítani könnyű.

De a nemzet egyetemes és közvetlen törvényhozási és végrehajtási jogát a hatóságok által gyakorolta, megyékben és városokban.

És ép ezen rendszer emelte a megyéket azon fontosságra, melyben 1848 előtt voltak, ez által vonott minden közérdekű kérdések megvitatásának körébe az ország összes értelmisége, ez által lőnek a hatóságok a politikai fejlődés hatalmas terjesztői, ez által lőn a hatósági élet oly eleven és pezsgő, oly általános s keresett.

A törvényhozás közvetlen joga a hatóságoknak két funkciójában sarkallott: a követválasztásban és utasításadásban.

Most a megyék, mint ilyek, nincsenek a törvényhozásban képviselve, az utasításadásnak minden tere elenyészett.

Kifogja-e egy későbbi kort a politikai discussiók joga elégiteni, ha annak eredménye csak egy petitio, vagy egy körlevél, szoval egy vélemény manifestatio lesz, mi minden egyének jogává vált a megélénkült sajtó által, azt nem tudom, de azt láthatja mindenki, hogy ha a megye elvesztené az élet ingerét, akkor fictiobani létezése csak káros, midőn a felelős tisztikar a megyegyűlés köpenyét vonhatná magára, eltakarni hibait.

Ezeknek élénk érzete vezethette a magyar politikust azon gondolatra, nem lehetne-e a discussiók jogát a megyékben gyakorlativá tenni ismét az által, hogy a törvényhozásban azoknak közvetlen részvétet szereztetnék újra?

A kérdés legalább is megérdemli, hogy közelebbi elemzésekre méltassuk az eszmecseré érdekében.

Ő csász. és apostoli kir. Felségéhez benyújtott

J E L E N T É S E

a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar kir. miniszternek az ország 1867. évi közgazdasági állapotáról.

(Folytatás.)

Magára az ország összes kereskedelmi forgalmára nézve még most nem vagyok képes Felségednek a hivatalos kimutatást előterjeszteni, sőt jövőre nézve is, megvallom, a tisztán magyarországi ki- és beviteli forgalom tökéletes kimutatása sok nehézséggel fog járni azon oknál fogva, mivel a közbenső vámvonalnak az immár Felséged I. f. szentesítésével ellátott vám- és kereskedelmi szövetség által véglegesen kimondott, s különben igen tövös eltörlés folytán hijával vagyunk e forgalmat ellenőrző vámhivataloknak. Az ország érdeke azonban okvetlenül megkívánván, hogy a valóság és részben legalább lehetőleg megközelítve, kipuhatható legyen; kötelességemnek ismerem, erre módot találni, mely részben a tárgyalások már is folynak, és reményem lehet, hogy sikerre fognak vezetni.

A főbb cikkekre nézve a valóságot megközelítő következő örvendetes adatokat vagyok képes már most is nyújtani:

Buza vitetett ki	10,616,000 mázsa
Rozs	814,000 "
Zab	2,544,000 "
Egyéb gabnanemek	2,457,000 "
Repcze	639,000 "
Liszt	1,890,000 "
Dobány	331,000 "
Bor	688,000 "
Gyapju	304,000 "
Fanemtek	1,358,000 "
Élő állatok	1,423,000 "

Az itt kitett számok csupán az állami és déli-vaspályákon, valamint a gőzhajók és részben vontató hajók által a Dunán szállított mennyiségeket fejezik ki, s így nem tükrözik vissza Magyarország összes külforgalmát, minthogy annak egy része Gácsország felé és az ország nyugati határain át engyelen eszközölkedik, s így ellenőrzésére jelenleg nincs mód.

Sajnálattal kelle tapasztalunk, hogy ezen, a rendszernél hasonlíthatlanul nagyobb kiviteli mennyiség gyors és pontos elszállításának a hazánkban jelenleg létező szállítási eszközök nem feleltek meg.

Felséged közlekedéstudgyi m. kir. minisztere ezen fennakadás okairól és elhárítása módjairól kétségkívül bővebb előterjesztést teend. Nem legyőzhetlenek az akadályok, nem megszerezhetlenek a módok. A közlekedési eszközök szaporítása, a mint egyfelől elejét veendi hasonló fennakadásoknak, úgy másrészt mind több-több termelő vidéket vonand be a hálózatba, s így a kereskedés is biztosabb alapot és nagyobb kiterjedést nyerend. Ezen előnyök még fokozatni fognak a szállítási bérlehető jutányossága által, s Felséged magyar kormányának valamint érvényre juttatta ezen nevezetes közgazdasági igényt az általa engedélyezett alföldi vasúttársaság szerződésében, úgy tovább is oda lesz irányozva törekvése, hogy a jogos követelések kímélésével érvény szerzestessék amaz igénynek a többi már létező pályákon is.

Engedje Felséged, hogy ezek után azon vállalatokról és társulatokról szóljak, melyeknek részint keletkezésük, részint üzletkörüik kiterjesztése szintén azon időszakba esik, mióta Felséged magyar felelős miniszteriuma a kormányt átvette.

Igy, hogy először a hitelintézetekről szóljak, keletkezett a legnagyobb érdekesség mellett, s engedélyeztetett augusztus 10-én az „Általános magyar hitelbank“ 30 millió alaptőkével, 15 milliónyi kibocsátott részvényvel és 6 millió befizetéssel. Igy lett engedélyezve az „angol magyar bank“ husz millió alaptőkével, tíz millió kibocsátott részvényvel és 4 millió befizetéssel.

Engedélyeztetve ezeken felül a „pozsonyi jelzalog- és váltóbank“ 5 millió ft alaptőkével, 1 millió ft befizetéssel.

Ezen korszakba esik a „pozsonyi iparbank“ s a „szegedi kereskedelmi és iparbank“ végleges megalakulása, egy a temesvári ipar és kereskedelmi banknak tizlet megkezdése,

Az „első magyar iparbank“ Pesten, s a „budai kereskedelmi és iparbank“ alapszabályainak módosítása, különösen az utóbbi üzletének a zálog-kölcsönre való kiterjesztése, tárgyalás alatt van.

Keletkező félben van a „felső magyarországi első zálog-kölcsön intézet“ Kassán 400,000 ft alaptőkével, a „biharmegyei kereskedelmi, ipar- és termény-hitelbank“ N.-Váradon 200,000 ft alaptőkével, valamint egy „kereskedelmi és iparbank“ Aradon.

Legújabbban egy „általános magyar ingatlan-sági hitelintézet“ alakítása tervezetik Pesten; a „magyar általános kiviteli társaság és gazdasági hitelbank“ megalakulása 10 millió franknyi alaptőkével pedig legközelebb várható.

Uj népbankok engedélyeztettek Sáros-Patakon, Kun-Sz.-Mártonban. — Ezekkel egy természetű segélyző egyletek pedig Zilahon, Bonyhádon, Szilas-Balháson, Hőgyészen, Ó Perentzen, Nagy-Beeskereken. Ujabbban ismét Jászberényben van egy új népbank keletkezésében, s általában mondhatni, hogy mindenfelé kezdik már az önszegélyezés ezen tövös eszméjét felkarolni és létesíteni. Azonkívül Pécsent máris megalakult, Német-Csanádon pedig most alakul fogyasztási egylet is.

A takarékpénztárak is örvendetes módon szaporodtak. Jolsván, N.-Beeskereken, Kolozsvárt, Gyöngyösön, Hajdú-Böszörményen, Nagybányán, Turócs-Sz.-Mártonban, Verseczen, H. M.-Vásárhelyt új effélé intézetek vannak keletkezésében, újabb ismét N.-Károly és Jászberényből vannak bejelentve. Nagy száma a már létező takarékpénztáraknak alapszabályait észszerűen módosította; a szombathelyi, ó-budai és nyiregyházi takarékpénztárak zálog-kölcsön intézetet létesítenek kebelükben.

Ezen zálog kölcsönzési üzletágat a már fentebb említett budai iparbankon kívül a pesti népbank is befoglalta üzletkörébe, mely népbank egyáltalán újabb és észszerűbb szervezettel nyert.

Tárgyalás alatt van a bécsi „Pfandleichen-Anstalt“ fiók-intézetének felállítására Pesten, s ezen több rendbeli engedélyezésekkel szemben munkába vétetett a pesti kir. zálogházának is reformja, mely által egy a közönség szegényebb osztályára nézve lényeges jótéteményeket, mint az intézet pénzügyi állapotának javulását remélem elérhetni.

Biztosító intézet is alakult egy nagyobb: „A Haza“ Pesten, egyelőre 1,000,000 ft részvény tőkével, mely életbiztosítással foglalkozik, s üzletét Felségednek Lajthántúli országaira is kiterjeszti, valamint viszont a „Donau“ című biztosító intézet üzletének a magyar korona országaira való kiterjesztése iránt még folynak a tárgyalások. Az erdélyi „Victoria“ biztosító társaságnak a jégkár elleni biztosítás engedélyeztetett.

Szintén tárgyalás alatt van még egy másik ily intézet, a „magyar kölcsönös biztosító társaság“ egy kisebb „titkármentesítő kölcsönös biztosító“ Szentesen, s egy általános kölcsönös biztosító bank „Transsylvania“ N.-Szebenben.

Uj gyári vállalataink közül első sorban egyszerű gözmalmi vállalatainkat említem. Igy keletkezett a pesti „Victoria“ gözmalom 450,000 ft alaptőkével; a temesvári gözm. 400,000 ft alaptőkével.

Keletkező félben vannak:

az „Unio“ gözm. Pesten	600,000 fttal,
az „Erzsébet“ „ „ „ „	600,000 „
a „Királyserfőző és gözmalom részvény-társaság“ Pesten	1,000,000 „
az első nagyváradai gözmalom	500,000 „
a kecskeméti gazdasági gözm.	60,000 „
az első aradi gözmalom és fűrészgép részvény társaság (egyelőre 400,000 ft.)	

A pesti molnárök és sítők gözmalmi részvénytársasága egyelőre 400,000 fttal.

A nyitrai, irsai, közzei, bajai gözmalomok, stb. Több, már azelőtt fennállott gözmalmi vállalat részvénytársasággá alakult át, s ezzel együtt tetelesen kiterjeszté üzletét.

Ilyenek:

a pesti Árpád gözmalom	375,000 ft,
a budai Király „ „ „ „	250,000 „
a „Luiza“ „ „ „ „	700,000 „
a „Blum-féle“ „ „ „ „	750,000 „

Tőkeszaporítás történt továbbá:

a pesti hengermalomnál	550,000 fttal,
az első budapesti gözm.-nál	550,000 „
a Concordia gözmalomnál	250,000 „
a Pannónia gözmalomnál	750,000 „
a borsod-miskolczi gözmalomnál	200,000 „

Végül említenéd, hogy: a szegedi kiviteli gözmalom és vízvezetéki társulat Bécstől Pestre tette át székhelyét.

Egyéb gyári vállalatok, melyek a szóban lévő idő alatt keletkeztek:

Első újpesti szeszfinomító részvénytársulat	500,000 ft,
Első magy. gépgyár részvénytársulat	600,000 „
Első magy. len- és kenderfonó Késmárkon	200,000 „
Első magy. kártoly fonoda	600,000 „
Az első magy. gyógyszerészeti és művegyészeti vállalat Pesten	300,000 „

Tőkeszaporítás történt: 500,000 fttal a volt pesti szeszfinomító részvénytársaságnál, mely egyuttal címét első magyar szeszfinomító részvénytársaságra változtatta.

Alakulóban pedig vannak: A pesti gyapjamosító részvénytársulat egyelőre 200,000 fttal.

Az ó-budai szeszégető és szeszfinomító részvénytársaság 300,000 fttal.

Az első m. részvény-serfőződe egyelőre 1 millió fttal.

Az erdélyi gyapju kézműgyár 60,000 forinttal.

A vasuti waggon, gőzhajó és gazdasági gépgyár Pesten.

Szintén Pesten az elő magy. részv. társaság, vasuti kocsik és egyéb eszközök előállítására egyelőre fél millió fttal.

A pesti börgyár részvénytársaság 600,000 forinttal.

A bukóc-hilyői vasszergyár Kassán.

A nagyváradai szeszfinomító részvénytársaság.

Az első magyar vegyészeti gyártmány és stearin gyertya-gyár részvény-társaság 600,000 fttal.

Egy vegyészeti gyár gőrzés-só felhasználása mellett.

Gyarapodtak és szaporodtak e mellett közlekedési és ezzel összefüggő egyéb vállalataink is. — Igy a győri gőzhajózási társaság 100,000 frtnyi új részvények kibocsátása mellett megszaporította forgalmi eszközeit. — Szegeden Felséged I. f. engedélyezése mellett egy új gőzhajózási társaság alakult. Legújabbban pedig Pesten keletkezik egy új ilyenmü vállalat, „a pesti tehergőzhajózási és rakomány kölcsönös részvénytársaság“ egyelőre 1 1/2 millió forint alaptőkével, és a magyar vontató gőzhajózási részvénytársaság, 1,200,000 ft alaptőkével.

Jövő évben a „középdunai“ most „magyar gőzhajózási társaság“ is jelentékeny módon kiterjeszti üzletét, s e célból tőkéjét 400,000 forintról 1 millió forintra emelte.]]

Egyéb keletkező félben levő vállalatok közül megemlítem még az első magy. gabona és liszt-raktári társaságot; a magyar általános hitelbank által tervezett hasonló vállalatot; a Pesten alakuló építő részvény társaságot, melyek után áttérek a hazai ipar egy nevezetes ágára a vasiparra.

Magyarország vasipara, mely az összes ausztriai vasiparral együtt 1858 óta hanyatlott, a lefolyt év 2-ik negyede óta gyors és váratlan emelkedésnek indult. Nemesak, hogy a nagy nyers-vas készletek növekedő árakban mind elkeltek, hanem a vaskohók alig bírnak a folyó szükségletnek megfelelni. Számos szilnetelő kohó ismét felszereltetik, újak épülnek; s ha ezek folyamatba jönnek, az 1868-ik év folytán Felső-Magyarország nyers vas termelése könnyen érhet el 1,200,000 mázsát. A finomított vasnak fogyasztása is mind-

egyre nő, mivel a többek közt a bőtermés folytán módja nyillik a gazdaközönségnek évek óta elhanyagolt vasszükséglete pótlására.

Az épülő kassa-oderbergi, s a tervben levő hatvan-miskolczi-gömöri vasutvonalok segítségével a felső magyarországi vasipar közönségre fogja fektetni termelését, mi egyrészt a vasnak olcsóságát eredményezendi, másrészt pedig Borsod- és Nógrádmegyék közönsé-gazdag vidékeire terelendi: a vasfinomítást, a mint is tényleg két vállalat van már tervben, (egyik a salgó-tarjáni, másik a diósgyőri közönsé-telepek közelében), mely összesen 5,600,000 mázsa nyers vasat fog feldolgozni.

Jövőre a vasuti hálózatnak kiterjesztése, ugy saját vasszükséglete, mint azon körülmény által, hogy a vasipart közvetlen összeköttetésbe hozza egyrészt a közszentelepekkel, másrészt a morva-szléziai és bécs-pesti piacokkal s a fogyasztó tiszavidek nyers terményeivel, alapos kilátást nyújt a felsőmagyarországi vasipar tartós megszilárdítására.

A kézmű ipar terén sokat kell még a jövőtől várunk, de biztos reményünk lehet arra, hogy a tevékenység e téren is, ha új viszontagságos idők nem látogatandják meg e hazát, szakadatlanul folyni és fejlődni fog. Az egyesülési szellem itt is nyilatkozik, s nem kétlem, hogy a munkásság e téren is meg fog indulni.

Legörvendetesebb mozzanat e részben az orsz. magy. ipar egyesület megalakulása az ország központján, Pesten. Tagjainak száma jelenleg 1700, s hogy eddig még többre nem növekedett, oka főleg az, mert alakulása épen az ország politikai életének legmozgalmasabb időszakába esik. Most azonban már elmúlván ez idő, az egyesület élén álló férfiak ügyszeretete és buzgósa ga kezessedik arról, hogy ez intézet mindegyre nagyobb terjedelmet nyerend, mind több résztvevőt vonand körébe, s céljait is az ipar-élet több-több ágában fogja létesíteni.

Ezen czélok legfőbbike az iparos szaknevelés előmozdítása, melynek hiánya a magy. iparos osztály előmenetelét szerfelett akadályozza. Az egyesület kebelében épen most készült el egy tervezet, mely szerint nagyobb számú magyarországi és erdélyi városban 3 osztályu esti és vasárnapi ipar-iskolák állíttatának fel, melyeknek mérsékelt költségei az illető helybeli iparosok, maga a helyhatóság és az orsz. iparegyesület hozzájárulása mellett fedeztetnének. A helyes kezdet remélhetőleg utánzásra fog találni az országban, és Felségednek a nemzet minden osztálya felett egyiránt örködő bölcsesége jóváhagyását adandja kormánya azon szándékához, hogy ezen nagyfontosságú czél létesítéséhez az állam mérsékelt ségelye is hozzájáruljon.

Az orsz. iparegyeslet más tekintetben is hasznos eszköz lesz az ország anyagi érdekeinek előmozdítására, a mennyiben közgei által az ipar statistika összeállításában is közre fog működni, s egy szaklap megindítása, minta- és szerszám-gyűjtemények, iparkiallítások, jutalmak osztogatása, szakbeli tanácsadás utján gyakorlati ismereteket terjesztend.

Az ipar fejlődésére kétségtelen jó hatással lévén az ipar és kereskedelmi kamarák is, a fennálló kamarák küldötteinek kihallgatása mellett törvényjavaslatot dolgoztam ki, mely e kamaráknak jelenlegi politikai institutióikkal való összehangzásba hozatalát, s ezzel együtt újabb rendezést czélozza. Ezen törvényjavaslat készen van, és Felséged jóváhagyása után az országgyűlés elé fog terjesztetni, mihelyt az ismét egybeegyeleud.

Ugyanazon stadiumban van az új ipartörvény s a mit előbb kelle emlitenem, az új kereskedelmi törvény is, mig a bányai part szabályozó magyar bányajognak a kor igényeinek megfelelő alakban való átdolgozhatása végett terjedelmese előmunkálatok folynak, maguknak a bányai iparosoknak nyújtatván alkalmuk kívánásaiknak és javaslataiknak előterjesztésére.

Végül még egy eseményről kell említést tenem, mely jótékony befolyással volt az elmúlt érvben, földmivelési érdekeink mellett hazai iparunkra is. A párisi vilákiállítását értem, melynek hazánkra kiterjedő eredményeire örömmel tekinthetünk annyiban, hogy az ott megjelent 300-at meghaladó hazai kiállító közül összesen 161 részesült kitüntetésben, jelestül 17 nyert aranyérmét, 42 ezüstöt, 53 bronzérmét és 49 dicsőségi oklevelet.

A pesti iparosok azon hazafias áldozatot hozták, hogy a kiállításra saját költségükön öt fiatal ipartűzö egyént küldöttek ki okulás végett. Ezek számát Felséged kormánya a maga részéről más ötlet szaporította.

Óhajtható csak az lett volna, hogy a magyar felelős kormány közvetlenül s a maga idején befo lyhatott volna a vilákiállításnak Magyarországot illető rendezésébe, s így az ott történeteket saját felelőssége alá vehette volna. A volt kormány- szék által kiküldött három magyarországi biztosnak jelentései egyébiránt megfelelő alakban közzé fognak tétetni.

(Végo köv.)

TÖRVE

A horvát felirati jav Cs. k.

1. Dalmatia gyűlése, mely októ. 26-án kelt felségednek az ország minden viszonya szabad oldassék.

2. Felséged szentebb kötel ez alázatos ványújtani ama fátását, melyek kában vezérelen

3. Mindene met, mellyel a gok nemzete koronájával t előtti alattvaló hajol.

4. Csak az elkerülhetlen nem engedte érvényesiteni, ben közreműkélyes tények képes megak királyságok és ünneplte.

5. Az emlitett átvál most már azon képes megfele mely annál ne hogy felséged részeseivé lett.

6. Ehez belátja a fel egység szűks István koronományát, m alapján nyug rona királysá valamint egy manyok mind viselet által f

7. Ez ok tatja, hogy a sen elfoglalj tia, Horvátó ronához tart vége szakad

8. Hogy hetlen helyz dekek fejlőd jen, s a Mag Slavonia kö ez országgyűt ott alkalma sarkelveihez mint szabad Magyarország munkájához

9. E m ráltságok 1861 diki, szonyainkrö lyet felséged gyalásainak szentesiteni Dalmatia, H ronához tar való szorosá helyezi, e állami egy nem ellenk

10. Eze kedik ezen egység hátr tettel a telj megfelelő t gos területi nyújtani.

11. Fe kész a hű ngy kegyes a Magyaror nem lehet annak lenn vánalmak s egészítő s területi éps

12. Az teljes bizal igazságossá felséged I keblezése i bekeblezés képest, kü hamarabb mesebben minthogy

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

A horváth országgyűlés v á l a s z felirati javaslata.

Cs. k. apostoli Felség!

1. Dalmátia, Horvátország és Slavonia országgyűlése, mely Felséged legkegyelmesebb egybehívására Zágrábban gyűlt össze, az 1867. okt. 26-án kelt legmagasabb leiratból megértette Felségednek azon atyai szándékát, hogy e királyságnak minden eddig meg nem oldott államjogi viszonya szabad megegyezés útján véglegesen megoldásnak.

2. Felséged felszólításának eleget teendő, legszentebb kötelességének tartja teljes őszinteséggel az alázatos válaszfelirata által Felséged trónja elé nyújtani ama fő kívánatai és nézeteinek nyilvánítását, melyek ez előtte álló nagyfontosságú munkában vészlelendik.

3. Mindenekelőtt ki kell fejeznünk azon örömet, mellyel a dalmát, horvát és slavin királyságok nemzete Felséged előtt, mint a Sz. István koronájával törvényesen megkoronázott királyja előtt alattvalói hűség és alázatosságban meghajol.

4. Csak azt kell sajnálnunk, hogy a viszonyok elkerülhetetlen hatalma e nemzet képviselőinek nem engedte meg legszentebb jogát e kötelességet érvényesíteni, az inaugurale diploma szerkesztésében közreműködni, s Felséged koronázásának ünnepélyes tényében résztvenni, habár nem volt is képes megakadályozni azon lelkesítést, mellyel e királyságok nemzete ez ünnepélyes tényt kísérte és ünnepelte.

5. Az összbírodalomnak a legf. kéziratban említett átváltoztatásából látjuk, hogy az állam most már azon alapon van fektetve, mely egyedül képes megfelelni a történeti és államjogoknak, s mely annál nagyobb biztosítéka egy jobb jövőnek, hogy Felséged örökös tartományai is az alkotmány részeseivé lettek.

6. Ehez képest ezen hű országgyűlés teljesen belátja a Felséged által is hangsúlyozott állami egység szükségét, mely magában foglalja sz. István koronájának minden királyságát és tartományát, mely az 1723-ki pragmatika sanctio alapján nyugszik, s mely jelenleg a magyar korona királyságai és tartományainak delegátója, valamint egy, az említett királyságok és tartományok minden közös ügyét magában foglaló, képviselő által fog nyilvánulni.

7. Ez okból a hű országgyűlés kinyilatkoztatja, hogy a magyar korona delegációjában szívesen elfoglalja azon helyet, mely őt, mint Dalmátia, Horvátország és Slavóniának a magyar koronához tartozó képviselőt megilleti, s melyhöz vége szakad a helyzet bizonytalanságának.

8. Hogy azonban a bizonytalanság ez elviselhetetlen helyzete, mely a legszentebb nemzeti érdekek fejlődését akadályozza, mielőbb véget érjen, s a Magyarországi Dalmátia, Horvátország és Slavonia közti ősi szövetség újra megerősítéséért, az országgyűlés megragadja a Felséged által nyújtott alkalmat, hogy ragaszkodva az alkotmány sarkelveihez és a történelmi mult dicső emlékéhez, mint szabad nemzet szabad nemzettel fogjon a Magyarországgal való kibékülés és egyesülés munkájához, s azt mindkét rész előnyére befejezze.

9. E munkánál a dalmát, horvát és slavin királyságok országgyűlése szem előtt tartandó az 1861-diki, a Magyarország irányában létező viszonyainkról szóló országgyűlési határozatot, melyet Felséged, mint Magyarországgal való saját tárgyalásainak kiinduló pontját legkegyelmesebben szentesíteni kegyeskedett, s mely határozat, miután Dalmátia, Horvátország és Slavóniát a magyar koronához tartozónak elismeri, és a Magyarországgal való szorosabb tényleges összeköttetést kilitásba helyezi, e korona királyságai és tartományainak állami egységével se nem ellenkezik, sem pedig nem ellenkezik.

10. Ezen szempontból kiindulva, nem kételkedik ezen alázatos országgyűlés, hogy ezen állami egység hátránya nélkül a nemzeti önállóság, tekintettel a teljes országos önkormányzatra és az ennek megfelelő törvényhozásra, ugyszintén a saját országos területi épiségre nézve kielégítő biztosítékot fog nyújtani.

11. Felséged atyai gondoskodásában mindig kész a hű nemzet igazságság óhajait teljesíteni és így kegyes lesz belátni, hogy ezen királyságoknak a Magyarországgal való kiegyezkedés mellett is nem lehet az alkotmányos élet útján, minőnek annak lenni kell, a gyorsan előhaladó korrallal a kiálmak szerint fejlődni, ha annak lényeges kiegészítő részei el vannak választva és az ország területi épisége csontkivá marad.

12. Azért lép ezen országgyűlés Felséged elé, teljes bizalommal vetve uralkodói bölcsességébe és igazságosságába, azon alázatos kérelemmel: hogy Felséged Dalmátianak és királyságokba való bekebelezése iránt, ugyszintén a katonai határvidékek bekebelezése iránt is azon legfelsőbb ígéretekhez képest, különösen mi az 1861. nov. 8-ít illeti, mihamarabb megfelelő rendszabályokat legkegyelmesebben méltóztatnék hozni, és pedig annál inkább minthogy államjogi viszonyaink rendezése Magyar-

országgal és az összbírodalommal az óhajtott cél felé közeleg és elérkezett azon időpont, melyben Felséged ezen kérdés tárgyalását és megoldását kilitásba helyezni kegyeskedett.

13. Ambar ezen hűséggel hódoló országgyűlés azon nehézségeket és akadályokat belátja, melyek útjában vannak a katonai határvidékek intézvénye teljes felosztásának, másrészt mégis azon állítást bátorodik kockáztatni, hogy a monarchia összerdekeinek hátránya nélkül ezen intézmény successiv felosztását és a katonai határvidékek az anyaországba való bekebelezését lehetne megkezdeni.

14. Ily részleges felosztásnak a nem régmúltban lehet fényes példáját fellelni, midőn t. i. a volt erdélyi határvidékek felosztattott és ez által a gyakorlati kivethetőség bebizonyított; mert az által sem az állami életben, sem a véderendszerben nem keletkezett semminő zavar.

15. Ily eljárás Dalmátia, Croatia és Slavonia királyságok nemzetének élénk óhajának, a lényeges szükségességnek és a törvényes igényeknek felel meg, egyebek közt pedig kezdetet képezne, melyből idővel a határvidékek tökéletes bekebelezésének kérdése a természetes fejlődés által oldatnék meg szerencsésen.

16. Mindazon kétség mellett, mellyel e hű országgyűlés a Felséged által számára kintzött óriási feladathoz fog, alkotmányos kötelességének tartja, amaz ideiglenes intézkedést, melyet Felséged a most együtt üléselő dalmát, horvát és slaven országgyűlés felosztására nézve 1867. október 20-án kelt legm. kéziratával életbéléptetett, hallgatással nem mellőzhetni.

17. A választótörvény és az országgyűlés alkilitása minden alkotmányok sarkalatos jogát képezi, mert ezen alapul a törvényhozás.

18. Ez okból a hű dalmát, horvát és tót országgyűlés nem mulaszthatja el e sarkalatos jog és általában mindennemű jog egyoldalú gyakorlata ellen elvben tiltakozni, fenntartva magának a jogot, a törvényben, ha az alkotmányos uton létre jön, alkotmányos módon résztvenni.

19. Ha azonban e provisorius választó alapon összehívott országgyűlés készen nyilatkozott működését megkezdeni, ez azért történt, mert erre magasb politikai tekintetek kényszeríték, melyek, tekintettel a lefolyt eseményekre, minden más ellenkező eljárást, mint a nemzet és ország világos kárára szolgálót, kárhoznatnak.

20. A hű dalmát, horvát és slaven országgyűlés erősen meg levén arról győződve, hogy az alattvalói hűség őszinte érzetétől áthatott szövege el fog jutni királyi atyai szívéhez, egyszersmind megválasztja a 12 tagból álló regnicionális deputatiót, melyek a jelzett célból azonnal meg fognak indulni Pestre, mielőtt az országgyűléssel közöltetni fog, hogy a magyar országgyűlés is e célból egy küldöttséget küldött ki.

A jan. 28-án tartott országgyűlésen 20 pontból álló válaszfelirat lényegtelen módosításokkal elfogadtattott. Holnap leend annak harmadik felolvasása; ezután valószíntleg mindjárt az ország küldöttsége megválasztása.

Levelezések.

Bécs, január 28.

A független napi sajtó önkönl. a magyar osztrák birodalom külpolitikájának programját, meglehetősen egyoldalúsággal tárgyalta. Megfelelő kelt a program egyház politikai irányzatáról, mely a pápa világi fejedelemsége körül követendő osztrák politikának kijelölésében talál világos kifejezésre.

Tudva levő dolog, hogy az osztrák politika hagyományos érdekekkel tartá rendszerét szoros összeköttetésben az egyházzal. A római udvar és a bécsi kormány ezen benső viszonya megtermé ugyan visszahatását Kaunitz kabinetjében; de az eredmény inkább destructiv volt, semhogy a szabadság és vallás érdekeire hasznos lehetett volna.

A bécsi congressus, a letiprott forradalom fölött újra szövetkezett az osztrák politikát az egyházzal — s e b i l a n c e az egyház jövő sorsára határozó befolyással volt. Az absolutismus nem elégedett meg rendőreivel, nyumbust akarván szerezni, tömjénezett magát az egyházi szertartásokkal is, oly udvari papságot teremtett, mely nem annyira a vallást, mint inkább a kormányt és annak önző érdekeit szolgálta. A papság az ő fejeiben mindinkább elszigeteltetett a néptől, a hazától, a nemzetől. S midőn az oktoberi diploma megnyitá az alkotmányos mozgalmak sorompóját, a küzdőterre lépők által a zsarnok rendszer mellett teljes súlyát az egyházzal is érezette.

1861-től a mai napig a bécsi községtanács-terme, a r e i c h s r a t h ismételt küzdelmeket folyt az egyház, és papság ellen. Reactiója ez a papság tévesztett politikájának. Rajta is teljesül a mondat: apáink ették az almát és fiaik foga vásik el tőle.

Mig az absolut rendszer szellemében kezeltett a kormányrudja, a dynastia vallásos érzületnek az egyházi lapok által is unalomig ismételt ezime alatt a katolikus nép kénytelen volt eltérni

a fictiót, mely lelkiismeretének legszentebb érdekeit sérté; a papság egyrésze aggodalommal nézte a mostoha szeretetet az állam részéről; az egyház szabadfejlődése, a hitélet önkényes, a vallás erejéből származó növekedése apathiak és növekedő indifferentismus által lön akadályozva.

Ily előzmények után, midőn az alkotmányos élet politikájában a vallásnak teljes szabadságot, az egyháznak függetlenséget biztosít, a kormány-nak érneie kellett a nehézséget, mely ezen közjogi belviszonylatból a római sz. szék iránt követendő külpolitikájára áramlik.

De midőn az alkotmányos élet szellemének ezen szempontjából itéljük meg a kormány politikai programjának egyházi irányzatát, nem tagadjuk, hogy a jelen alkotmányos majoritás nem minden ellenszenv nélkül viseltetik az osztrák papság iránt. Ezen ellenszenv a többségből alakult birodalmi miniszteriumot is befolyásolni látszik, sőt nem lehetetlen, hogy árnyalatokban részes a Rómával szemközt kijelölt új politikai programmban is.

Árnyalatot említett, mert hogy egyenes Rómá elleni gyűlölet nem dictálta a sz. szék irányában követendő politikának elveit, arról első pillanatra is meggyőző Ausztriának jelen helyzete. Ausztria fegyveresen nem avatkozhatnék Róma részére az olasz kérdésben, anélkül, hogy az olasz királysággal ellenséges ütközésbe ne jöjjön.

„A római kérdést illetőleg“ — mondja a szóbanlevő program: „a közönység, szigorú szemlenség az, mely érdekeink követelményének ismertetik.“

A semlegesség, mely magában negatív valami, nem azonos az ellenségességgel. Az osztrák kormány csupán politikai helyzetének nyomása következtében kénytelen Rómától a támogatást megvonni a vizsály kiegyenlítésében. De arról a program egy betit sem mond, hogy Bécs szövetségét óhajtja Florenczettel a pápa világi hatalmának direct megdöntésére.

Különös és meglepő mindezek fölött az itteni körökben keringő azon hír, hogy az új kormány határozottan itelt volna már a concordatum sorsa fölött, s hogy annak nem revisióját, hanem forma szerinti megszüntetését követeli a Vatikánban.

A törvényhozás az állam és egyházi viszonylat, ugyszintén az interconfessionális ügyek rendezésére, egészen új alapon hozna törvényeket, melyek egy az alkotmányos szabadság szellemével, mint a szabad egyház postulatumaival megegyezőbbek lennének.

Csakugyan az új viszonyok közepett még az egyházi körök is belátják, hogy tarthatlan egy oly szerződés léte, mely elveiben ellentéte a szabadság eszméinek, s csak egy uralkodó, vagyis udvari vallás papságának érdekében látszott alkottatni.

Revisió nem segítene a bajon, mert a concordatum egyes tételeinek módosítása nem ütné helyre a házgot, melyet annak alapelve, és iránya okozott a nép és egyház között. Így vélekednek illetékes körök, s úgy látszik e vélemény extractuma a tartományokban nyilatkozó közsellemnek.

De hisz a concordatum megszüntetése nem lesz oly nagy calamitás a vallás érdekeire nézve, mint azt még az egyházi lapok is hirdetni szeretik. Igaz, hogy a szerződés érvényének szentsége, ha a római udvar vonakodni fogna a bécsi kormány óhajait teljesíteni, az utóbbi részéről bekövetkező egyoldalú eljárás által csorbultást szenvedne; de fel sem tehetjük, hogy a sz. szék, a közvélemény és népkiváratny il plausibilis nyilatkozványát ignorálhatná.

Ha kellő biztosítékot akar szerezni a kath. nép vallásérdekeinek az új alkotmány által való megóvása és tiszteletére; oly szerződés, mely a szabadakarat ténye helyett, inkább a hatalom kényszerítő támogatását ígérte a vallásnak, eredményeiben nem lehet áldásthozó!

HATÓSÁGI ÉLETLÜNK.

Baranyamegye legutóbbi közgyűlése annyira fontos, hogy ez atkalommal ismét visszakell erre térnünk. De lassuk a gyűlés folyamát:

Élénk figyelmet keltett a Siklós-járási főszolgabírónak hivatalos jelentése, melyből kiderült, hogy Siklós mezővárosában mintegy 23 tagból álló „gyermektestvér társaság“ létezik. Ezek gyermekeiket nem kereszteltetik és így a szülőktől anyakönyvek sem vezetnek, minek folytán azok száma határozottan nem is tudhatik; felkéri tehát a megye közönységét, miszerint az e tekintetben mihez tartás végett, főleg pedig az említett tévhitiek unjuszülött gyermekek megkereszteltetése érdekében netán alkalmazandó kényszereszközök alkalmazása iránt részere utasítás adassék. — E tárgyhöz több hozzászólás történt, különösen a hazai törvények szempontjából, melyek a vallásfelekezetről szólnak, és minthogy a kérdéses nazaronusok nem a törvényesen bevett vallásfelekezetekhez tartoznak, azok unjuszülött gyermekeik anyakönyvbe leendő bejegyzetése pedig polgári tekintetből, főleg pedig a katonai állítás örökösödési-rend törvényszerű meghatározása érdekében mulhatlanul szükséges; a megye közönységét e tekintetben figyelembevétele után a járásbeli főszolgabírákat odatasítani, miszerint a nevezett tévhit követői unjuszülött gyermekeit azon vallás-

felekezetek anyakönyveibe, melyekhez törvény-szerűleg tartoznak, bejegyeztessék; a mennyiben pedig a bejegyeztetés az illető vallásfelekezetek lelkeszei által a megkereszteltetés ténye nélkül nem volna eszközölendő, az unjuszülött gyermekek megkereszteltetése kényszereszközök által is foganatosíthatók.

Kellemetlen benyomást okozott a baranyavári járás főszolgabírójának f. évi jan. 5-ikéről 28-ik sz. alatt kelt abbeli jelentése, hogy jan. 3-dikán délután két órakor a battinai oldalról megindult póstadereglye 19 egyénnel a Duna közepén elmerült és összes heten lettek a halál áldozataivá. Jelentése folytán kiderült, hogy a szerencsétlenséget nem túlterhelés okozta, hanem az, hogy a battinai part előtt feltorlódtott zátony meg kelle kerülni. A közgyűlés, nehogy több hasonló szerencsétlenség történjék, az által hiszi a bajt orvosolhatni, ha a m. kir. pénzügyi s kereskedelmi miniszteriumok mielőbbi intézkedés végett megkerestetnek; mi határozatra is men: a megye pedig a maga részéről a vizsgálat teljesítését már el is rendelte.

Végül J es z e n s z k y Zoltán a „Pécs-kársz-kertészeti Egylet“ elnöke következő beadvány által ajánla a megye közönységének pártolásába a nevezett egyület: „Tekintetes Első Alispán ur! Nagy tekintetű közgyűlés! A „Pécs-kársz-kertészeti Egylet“ évek óta nemes Baranyamegye kebelében főnállván, közhasznú működésének világos jeleit adja, különösen az egylet pécsi kertjében a gyümölcsfacszemlék és nemesfajú szőlővesszők ápolása s nagyobb mérvbeni tenyésztése által; melyeket aztán el is árusít lehető mérsékelt áron és így a hazai gazdaságnak, melynek virágzásától nagy részben a nemzet anyagi jóléte függ, emelését elősegíti.

Azonban, hogy az egylet kintzitt hasznos céljának kellőn megfelelőhessen, pártolásra van szüksége, melyet ugyan eddig is ügybuzgó egyeseknél föltalált, de a tömeges egyesülés által sokkal hatályosabban működhetnék; azért batorodik alulirt az egylet nevében és érdekében nemes Baranyamegye közönységét tisztelettel fölkerlni: méltóztatassék a nevezett egyület ügyét fölkerlni: s azt legelőbb is Baranyamegye területén egyesek, testületek és községek figyelmébe hathatósan ajánlani, azon megerítéssel, hogy az egyület tagok kedvezményben is részesülnek, a mennyiben az együleti kertből a facsemleket nekik elősőbban szolgáltatnak ki, mint másoknak, kik nem az egyület tagjai; az évi tagdíj csakis 2 frt oszt. ért levén.

De sarkalja alulirtott abbeli fölterjesztésére az egylet jelenlegi vagyónállapota is. Ugyanis: Pécs városa közelében az egylet alkalmas helyiséget vásárolt együleti kert alakítására; ez által adósságai lettek, melyektől, hogy annál szabadabban és biztosabban működhessek, menekülnie kell. Mi csakis úgy eszközölhető, ha az egyület ügye tömeges pártolás által fölkarolhatik; ellenkező esetben az egylet felosztása kúszzóberre juthat nemes Baranyamegye jó hírnevének nem csekély esorbitására!

Továbbá batorodik nemes Baranyamegye közönységét tisztelettel fölkerlni, hogy a „Pécs-kársz-kertészeti Egylet“ a szomszéd Tolna, Somogy és Bácsmegegyék t. e. közönységének figyelmébe s pártolásába is ajánlani kegyeskedjék, hogy ez által tágosb működési tért nyervén, közhasznú törekvései annál inkább elágazzanak és a hazai jólét előmozdításában mint kellő-tényező vehessen részt.

Az egylet meg van győződve, hogy addig is hasznosan működött, de még inkább megfelelőhennend nemes céljának, ha jelentékeny pártolásban fog részesülni. Az addigi üdvös működés igazolására szolgáljon a nemesített gyümölcsfacsémák és szőlővesszőknek azalatt idemellékelt kimutatási könyvecské szerinti nagyobb mérvbeni elárusíthatása, valamint a sikerdús „Terménykiállítások“ rendezve s létrehozva az egylet által.

Végül fölemlíteni batorokodom azon biztosan remélhető hasznót is, mely az egylettel a köznépre áramlik az által, hogy ez nemes gyümölcsfajok és szőlővesszőkre könnyű módon szert tehetvén, terményeit és borait idővel szintén igen előnyösen elárusíthatandja.

Mik után tiszteletteljes kérelmemet ezekben összpontosítván, méltóztatassék a „Pécs-kársz-kertészeti Egylet“ 1) Baranyamegyében pártfogolni; 2) szomszéd megyéknek figyelmébe s pártolásába hatályosan ajánlani, vagyok a tek. Alispán urnak s nagytekintetű gyülekezetnek kelt Pécsset jan. 5-ikén 1868. alázatos szolgálja stb.“ — A megye közönysége a „Pécs-kársz-kertészeti Egylet“-nek a községadászatra ható jótékony irányát méltó elismeréssel fogadván, a járásbeli fő- és alszolgabírákat fölcsölítatni határozta, miként az egylet céljának elérésére hatáskörükben teljes erélyvel közreműködjenek. Nemkülönbön a szomszéd Somogy, Tolna s Bács-Bodrog megyék közönységei is a nevezett hasznos cél előmozdítására fölkerendőknek határozattak.

A többi végzések és határozatok leginkább a helyügyek és egyesekre vonatkozván, azok a nagyközönységet kevesebb érdeklik.

INTÉZET S EGYLETEK.

— Az orsz. m. k. műv. társulat f. évi január 25-én tartott rendkívüli ülésében felvitatlagosan az alapszabályok megvitatása lévén kinttítve, csakis három sürgős helyügyi tárgy adatott elő; örömmel vette azonban Eger városa nyilatkozó azon meleg részvétet, mely szinte az alkalommal jelentetett be, t. i. hogy ujabban 19 lett rendes tagjává e társulatnak, e szerint összesen 36 tagja van a társulatnak Egerben. — A társulat felolvasását f. hó 31-én délután 6 órakor fog tartatni saját helyiségében, (Akademia palota) melyre a tagok hivatalosak.

— Az egyenlőségi kör ipar- és kereskedelmi szakosztálya tegnapelőtt Schwei ger

Márton elnöke alatt tartott ülésében két köz-
 érdekű talpraesett indítványt fogadott el. Legkö-
 zelebb erről részletes tudósítást közlendünk.
 — Takarékos és kölcsönöző egyesület
 nyílt meg január 2-án Sárospatakon, melynek élé-
 tére és megállásához már annál is inkább jogos a
 remény, mert létrehozásában Füzessény kath-
 olicus vezérlete alatt, több jeles férfi működik.

UJDONSÁGOK.

— Ő Felségének a fővárosba jövele
 igen közel lehet, mert tegnap délután, távirda ut-
 ján egy udvari szállító oly utasításokat vett, hogy
 a budai kir. palotába készleteket szállítson, a szállí-
 tás ideje szerint itélve, a legmagasabb látogatás
 nek még e hét végével kell megtörténni.
 — Az igazságügy miniszteriumban
 jelenleg oly tárgyalások vannak folyamatban, me-
 lyek célja a megyék és városokban a törvényhatósá-
 gokat a politikai hatóságoktól elkülöníteni
 s oly módon szervezni, hogy a bírák és egyéb
 törvényszéki hivatalnokok ezental nem a népvá-
 lasztás, hanem a hatóság illetőleg az igazságügyi
 miniszterium által alkalmaztassanak. Az erre va-
 natkozó tervezetet Zádor miniszterialis titkár ke-
 szíti és az országgyűlés legközelebbi összejövetelénél
 az elé fog terjesztetni. — E tervezet szerint ezen-
 tal csak kir. törvényszékek leendőnek, s ha az or-
 szággyűlés e tervezetet jogerővel emeli, ezek
 már jövő május hóban fognak életbe léptetni.
 — A távüregnyők kézbesítése
 nézve egyre mássá mindennap előfordul az az eset,
 hogy pl. a Bécsben délutáni 5 órakor feladott te-
 legramm csak éjfélkor érkezik rendeltetése he-
 lyére. Pedig hogy a késlekedés mind a magáné-
 letben, mind a politikai életben mennyire káros,
 azt sajnos érezheti mindenki; — jó volna tehát
 Merkur szolgáinak szárnyait gyorsabb csapkodásra
 bírni!
 — A primás ő hercezsége, hir szerint
 körlevelet fog a főpapsághoz intézni, hogy a pesti-
 lipótvárosi templom gyors fölépítését közös erővel
 letelessék.
 — A bécsi „Concordia“ című hírlapíró
 egyesület vállalkozott Vas Gereben eltemetésére.
 Nyugodjék békében a kiszvedett irodalmi baj-
 nok!

— A Kjsfaludy társaság jövő tagvá-
 lasztásánál egy eddig mellőzött irótehetség iránt
 fog igazságosan eljárni. A mint t. i. biztos forrásból
 halljuk. Észak y Károly-t a „Cydoni alma“
 lángelmű íróját fogja a társulat tagjává megvá-
 lasztani. Észak y eddig nemcsak több jeles szinda-
 rabbal gazdagította irodalmunkat, de kitűnő aesteti-
 cus is, így valóban e társulat önmagát fogja meg-
 tisztelni, midőn e férfiut tagsági székébe ülteni.
 — A vasuti kölcsönre flb. 28-án nyit-
 tatott meg az aláírás, s mindenfelől érkeznek a
 táviratok, jelentve az élénk részvételt, melyben a
 közönség által részesítetik. Franciaországban
 csak a vidéken kétszer annyit jegyeztek alá mind-
 járt az első nap, mind annak idején az osztrák
 záloglevél kölcsönre; Triest, Lemberg, Grácz tö-
 képzesei is nagyon résztvesznek; a hazai elő-
 jegyzések nagyságáról pedig kimutatást közöl a
 hitelbank, melyből látható, hogy nemcsak intéze-
 tek, hanem magánosok is százezrekig irnak alá
 s a postán naponként újabbak érkeznek. — Kép-
 zelhetni, mily keservesen hangzik ez a hitelmű-
 velet küll- és belföldi ellenségeinknek.
 — Tiszta Kálmán országgyűlési képviselő
 súlyosabban beteg, s így a delegatiónban sem
 foglalhatja el helyét.
 — A f. hó. 22-én Czepléden a honvédek ja-
 vára rendezett bál bruttójövedelme 423 frt. volt, a
 költségek levonásával maradt 270 frt. tiszta ha-
 szon. Fölülfizetésekből begyűlt 21 frt. mely ösz-
 szeghez a következő urak járultak: Bartha Fe-
 rencz 1 frttal, Csizmadia Gergely 2 frttal, Kiss
 Gyula 2 frttal, Steingaszner 7 frttal, Szedlák 9
 frttal. Nevezett uraknak a bárendező bizottmány
 a szenvedő hadiak nevében szives köszönetét nyil-
 vánítja.
 — Tisztelt szerkesztőség! Fogadjá be e sorokat.
 A „Pesti Hírnök“ jan. 25-ki számában a sz-
 listván-társulat gyűlését illetőleg egy indítvány,
 melyet tettem, mystificatióknak bélyegeztetik,
 s még más irányban is gyanúsítatik.
 Ily dolgokban a társulatot mystificálni, az az
 üzleti dolgokban félre vezetni oly tett volna, mit
 magyar papra minden alap nélkül ráfogni csak a
 Hírnök hűz fűző dolog.
 Ha a Hírnök nem bizonyos, hibás sejtelmek-
 ken indulva saját ellenszenvének kitüntetésére

akarta volna ezen egyszerű dolgot is felhasználni,
 nem mondhat el annyi valótlanokat. A folya-
 modvány igen egyszerű, s én pártolásra méltónak
 találtam, felhoztam a gyűlés elején, de tárgyalása
 későbbre halasztott, s végkép a választmányhoz
 elintézés végett áttétetett.
 Bizony öreg ur, ideje lenne valahára már meg-
 térni s hátat fordítani nemtelen gyanúsításoknak
 és szívtelen insinuatiónak.
 Az indítványozó

KÜLFÖLD.

Lengyelország. Nehány nap óta az orosz
 lapok megint panaszkodnak, hogy külföldön —
 különösen Franciaországban és Galicziában a
 lengyelek Oroszország ellenes propagandáját még
 inkább elősegítik, mint azelőtt, sőt hogy a len-
 gyel királyságot számos forradalmi ügynökökkel
 elárasztják, kik egy új felkelés előkészítését cé-
 lozzák. Nem tudjuk, mennyiben alaposak a la-
 poknak a külföld beavatkozására vonatkozó panaszai,
 de annyi bizonyos, hogy a forradalmi szellem
 Lengyelországban nem a külföldi importátum,
 hanem egyenes azon roppant nyomás következmé-
 nye, melyet az oroszok Lengyelországra gya-
 korolnak.
 Ezt az orosz lapoknak, legalább a függetle-
 neknek, be kellene látniok és fölfogniok, mielőtt
 a külföld ellen ily panaszokat, mint a fentebbiek,
 intéznek. Vagy tán nem tudják Szentpétervárból,
 meg Moszkvából, hogy mikép kormányoznak Len-
 gyelországban? Tán nem hallottak ott a vartói
 rendőrség eslekedéseiről és a kormányzók önké-
 nyéről? Mit nem tett e napokban a kielei
 Chlebnikoff? Ez ugyanis néhány nappal ezelőtt a
 varsói rendőrfőnöktől titkos figyelmeztetést kapott,
 hogy a kielei kerületen keresztül utazó idegenek-
 ket szemmel tartsa és a postán érkező leveleze-
 ket ellenőrizze, mivel forradalmi emissáriusok is-
 met Lengyelországba lopdózní és lázító röpirato-
 kat árthatlan címek alatt elterjeszteni törekcsenek.
 Ezen figyelmeztetés folytán Chlebnikoff minden
 kielei szállodába két rendőri ügynököt küldött,
 kik a vendéglősöket és idegeneket megfigyeljék és
 amazoktól ingyenzállást és élelmezést követelhet-
 tek. Minthogy azonban ennek dacára sem emis-
 sariust nem foghattak, sem lázító iratot nem tud-
 tak kézrekeríteni, Chlebnikoff segédjének kísere-

tében maga ment a postára és megparancsolá a
 postamesternek, hogy az ő távollétében beérkezett
 leveleket és csomagokat haladéktalanul föltörje!
 Ezen hallatlan parancs azonnal teljesített, és
 Chlebnikoff és segédje mind elolvasták a leveleket,
 mi esti 9 órától reggeli 2-ig tartott! Gyanust nem
 találtak, és a levelek aztán a posta pecsétjével
 láttattak el.
 Olahorszag. A bukaresti kamara, ugy lát-
 szik, nem igen hajlandó a kormány számára meg-
 szavazni azon pénzüsszeget, melylyel az a román
 hadierőt a nemzeti hagyományok és a mostan az
 egész világtól elfogadott elveknél megfelelőleg
 szervezhesse és azt 100,000 emberre, t. i. 40,000
 emberről állandó és 60,000 emberről tartandó se-
 regre emelje. Ép oly kevéssé látszik hajlandónak
 a kamara a kormány részéről kilitásba helyezett
 pénzügyi reform elfogadására, mely a többi közt
 csupán csak „egyszerűsítés“ kedvéért az évi adó
 föllelmezését, azaz eltörlesztését a személyadónak és
 helyébe a progressivadó behozatalát célozza.
 E progressivadó az egyesek vagyoni állapo-
 tát és évi jövedelmét venné alapul, mi magában
 véve tán méltányos is volna, csak hogy a kamara-
 nak egyáltalán nem lesz nyére.
 A miniszterium nem elégszik meg azzal, hogy
 a választásokra a hatóságok közvetítése által
 megfélemlítéssel, hanem Bratiano miniszter
 már annyira ment, hogy a rendőri ügynököknek
 meghagyta, miszerint csak azon képviselőket eresz-
 szék a gyűlésterembe, kik a minisztertanácsot be-
 lépti jegyet hoznak. Így hát a verificatión, mely
 egyedül a kamarát illeti, nem az gyakorolja, ha-
 nem a miniszterium, meg a rendőrség.
 A képviselők azonban nem hagyják magukat
 és ha jó szóval nem megy, erőszakkal kitűrik ki
 maguknak a bemenetelt. Hogy olyankor az ajtó-
 fölállított rendőrök nem a legjobb bánásmódban
 részesülnek, az magától értetődik.
 A közigazgatás egyszerűsítése kedvéért, ille-
 tőleg, hogy a táviratok ellenőrzése könnyebb le-
 gyen, Bratiano lakásában titkos táviróhivatal ren-
 deztetett be. Azt is mondják, hogy Francia-, An-
 golország és Ausztria a bukaresti kabinetnek mér-
 séketet ajánlottak. Ezen lépést csak czafolatlan
 tények igazolhatják.
 Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
 ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

VEGYES HIREK.

Tisztelt szerkesztőség! Fogadjá be e sorokat.
 A „Pesti Hírnök“ jan. 25-ki számában a sz-
 listván-társulat gyűlését illetőleg egy indítvány,
 melyet tettem, mystificatióknak bélyegeztetik,
 s még más irányban is gyanúsítatik.
 Ily dolgokban a társulatot mystificálni, az az
 üzleti dolgokban félre vezetni oly tett volna, mit
 magyar papra minden alap nélkül ráfogni csak a
 Hírnök hűz fűző dolog.
 Ha a Hírnök nem bizonyos, hibás sejtelmek-
 ken indulva saját ellenszenvének kitüntetésére

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsdé január 28. án.			Magyar értékpapírok árkelete.			Bécsi börze január 25. én.			Részvények.			Elsőbbségi kötvények.		
Gabna-árak.			Pesti keresked. bank			Államadósság.			Nemzeti bank			1862. Erzsébet vasut.		
Buza bányási	83-84	5.90-6	680.	690.	54.	54.0	673.	674.	1862. államvasut.	117.50	118.	1862. Erzsébet vasut.	85.5	86.25
" tiszai	86-87	6.75-6.85	200.	203.	57.55	57.75	1864. államvasut.	186.40	185.90	117.50	118.	Déli vasut.	99.75	99.25
" pesti	83-84	5.90-6	223.	226.	65.	66.25	78.	79.	1867. államvasut.	117.50	118.	Északi vasut.	91.	91.50
" etetésre	86-87	6.75-6.85	1400.	1410.	66.	67.25	632.	635.	Cseh nyugoti vasut.	88.	88.50	Tiszai vasut.	—	—
Készletes	83-84	5.90-6	435.	44.	66.80	67.	108.	108.50	Gal. Károly Lajos vasut.	91.25	91.75	Magyar észak vasut.	—	—
Rozs	86-87	6.75-6.85	1575.	1590.	68.50	69.50	160.	162.	Magyar észak vasut.	80.50	80.75	Erdélyi vasut.	81.50	82.
Árpa serfőzére	68-70	2.70-3.10	1960.	1975.	69.50	70.50	1700.	1705	Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	95.	97.	Pesti lánchid	—	—
Árpa etetésre	68-70	2.50-2.65	8.	825.	69.50	70.50	244.60	244.80	Frankfurti váltó.	100.15	100.40	Londoni váltó.	191.90	192.15
Zab	45-47	1.78-1.80	410.	450.	69.50	70.50	163.50	164.	Párizsi váltó.	47.65	47.75	Cs. arany.	5.73	5.74
Kukorica bányási	—	—	880.	885.	69.50	70.50	140.25	140.50	Napoleon'or	9.58	9.59	Egyleti tallér.	1.78	1.78
" uj	—	—	570.	575.	69.50	70.50	196.75	197.25	Egyleti tallér.	1.78	1.78	Ezüst	118.	118.25
Bab uj	—	—	700.	710.	69.50	70.50	167.50	168.	—	—	—	—	—	
Köles	—	—	560.	565.	69.50	70.50	147.	147.50	—	—	—	—	—	
Rapozé	—	—	216.	219.	69.50	70.50	134.50	134.75	—	—	—	—	—	
Záloglevelek.	Adva	Tartva	656.	660.	69.50	70.50	147.	147.50	—	—	—	—	—	
Nemz. bank kisors. ezüst	97.80	93.	250.	256.	69.50	70.50	70.	74.	—	—	—	—	—	
" o. ó.	93.29	93.50	280.	240.	69.50	70.50	138.	138.25	—	—	—	—	—	
Magyar földhitelintézeti	91.25	91.50	77.	77.	69.50	70.50	486.	487.	—	—	—	—	—	
Ausztriai	102.	103.	390.	400.	69.50	70.50	380.	385.	—	—	—	—	—	

H I R D E T É S E K.

Misemondó ruhák

pluviálék, dal-
 matikák, albák,
 rochettiék, velumok,
 vankusok, egyházi
 iskolai és czéh lobo-
 gok, oltár terítők,
 infulák, kesztyűk,
 harisnyák és ozi-
 pók, mónstranzo,
 kelyhek, oiboriu-
 mok, gyertyatar-
 tók, keresztetek, paci-
 ficálék, füstölők,
 lámpák,

valamint mindennemű
 EGYHÁZI SZEREK
 legjutányosabb áron
 kaphatók
 OBERBAUER ALAJOS
 szírnaktárában váczai-utca 15. sz. Pesten.
 Árjegyzékek és minden utasítás kívánatra bekuüldetik.

Köszvény-
 vászon

mindenféle köszvény,
 csuz (Rheuma), inszag-
 gatás, mell-, gerinczfá-
 dalmak, keresztcsontfájás
 (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen.

Egy csomag ára 1 frt. 5 kr, kettős erejű 2 frt 10 kr.

Dr. BURON
 Párisi általános sebtapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára
 a használati módszerrel együtt 70 kr. kisebb köcsög 35 kr. Postán
 küldve 10 kral több.

Valódián Pesten egyedül kaphatni csak TÖRÖK JÓ-
 ZSE: ur gyógyszerárán király-utca 7. sz. Sárkány urnál a
 váczai utcában. — Dobreczenben: Rothscheck ur gyógy-
 szertárán Temesváron: Bacher ur gyógyszerárán Kassan
 Eschwíg és fia uraknál Szombathelyen: Pillich Ferencz ur
 gyógyszerárán — Mohácson: Kögl A. ur sorszámszedésében —
 Kécskemén: Wolff gyógyszerész, Miskolcz: Spuller A.
 urnál. (1-6)

Azon sok ezer elismerési levél közül csak néhányat
 közlünk, melyek utóbbi időkben küldettek.

Schleusingen Thüringenben, febr. 8. 1866.

T. cz.
 Már több év óta használok szabadalm. köszvényvászon-
 nát a legsikeresebb foganattal, és én azt mindig Óa Majnai Frank-
 furthban szállásoló ügynökötől vettem. Utolsó megrendeléssel azo-
 ban ez engem Önhöz utasított azon megjegyzéssel, hogy ó a
 raktárt feladta. Azóta másféle szereket használtam, de ezek egyike
 se mutatkozott oly jó hatásúnak mint Öné. Azért bátor vagyok, a
 sürgősség tekintetéből, szintugy több bajlódók érdekében Önhöz azon
 keréssellem folyamodni, hogy sziveskedne nekem az Önnél szokásba
 vett levonás levonásával 25 csomagot egyszerű szabadalm. általános
 köszvényvásznából viszonteladás végett az összeg postárai
 utávétele mellett lehető leggyorsabban küldeni; másként pedig fel-
 tételeit vagy másféle tudósításait postá fordultával vélem tudatni.
 Mély tisztelettel maradok
 Stockelmann A. B.,
 kereskedő

II. ÉV
 egész évre 20 fr
 gyed
 Belgatási díj
 3 kr. bélyegző
 A ny
 4-hasábos
 Re
 „FÜGG
 köv
 Február—m
 Február—ap
 Február—ju
 E
 A
 A katho
 dezésénél, ha
 következé
 kisérletünk
 1. Milye
 musnak, me
 2. Mi t
 körbe?
 Az első
 mondtuk
 részeinek ö
 véleményein
 Az egy
 többi testi
 házközsegek
 leteknek, jog
 egyházi köz
 Mind az
 székesegyhá
 szek ugyan
 szaporodva
 E két
 mindig a na
 mellett ren
 zottmányok
 végrehajtói.
 Az term
 kesegyházi
 állhat, hane
 kell füze l
 Ez által n
 séget.
 Termész
 ország egy
 mindenütt a
 a végrehajt
 bizottmányo
 És valan
 az alesperes
 A gyors
 Megemlít
 rály, a gyors
 ban gyakorla
 ez évi januá
 gzetett. A
 Károly
 a tudományok
 zának örven
 hatalom sarok
 ket elveté, s
 kább szabada
 gyorsírást val
 először Oxford
 tan is tantárg
 tók Wilkin
 említendők. A
 mányozta e
 előnyre figye
 gét az alakít
 téseket haszn
 Egy később
 volt, ki 1707.
 toll) név alatt
 egyszerűsítés
 ugy szabályoz
 több gondot
 alapját veté
 oszlík:
 1) spell
 írása hangjuk
 *) Mutavány
 a gyorsírá
 czimú, sajtó al